

Nyt om Projekt Slagtelams Klimaaftryk

Det 2-årige projekt med formålet at belyse klimaaftrykket fra dansk lammeproduktion er afsluttet her ved nytår. Ud af det er kommet et estimat for udledningen af CO₂ fra ni typer af besætninger – og den varierer fra 16 til 32 kg CO₂ eg. pr. kg lammekød.

Men selvom projektet er slut, så fortsætter debatten om, hvordan vi som fåreavlere kan forholde os til landbrugets klimaudfordring, samt til forbrugernes opmærksomhed på klimaaftrykket fra fødevarer.

Debatten i fårebranchen vil bl.a. handle om:

- Muligheder for reduktion af klimaaftryk på besætningsniveau
- Naturpleje med får som en produktionsform
- Afgræsningens betydning for kulstofindlejringen i jorden
- Biodiversitet og afgræsningsstrategier, der fremmer samfundets naturmålsætninger

I dette nyhedsbrev sætter vi fokus på nogle af de temaer via udvalgte analyser fra projektrapporten.

Klimaaftrykket, når naturpleje betragtes som produkt

I nogle danske fårebesætninger er hele produktionen i betragteligt omfang tilrettelagt med naturpleje og indtægter herfra udgør en betydelig del af omsætningen fra fåreholdet. I disse bedrifter tilpasses fåreholdet herefter f.eks. ved at have senere ilæmning af gimmere og ved at anvende goldfår til naturpleje.

Ved inddragelse af naturpleje som en del af værdiskabelsen vil noget af emissionen kunne pålægges naturplejen som et "produkt" og dermed reduceres tilsvarende andelen, der tillægges til det producerede lammekød. Det ændrer dog ikke på den samlede udledning fra besætningen, men medføre en ændret produktbelastning.

Tabellen viser, at denne effekt på klimapåvirkningen pr kg lam slagtet har stor betydning særligt for besætning 9 (ændring fra 32,5 til 25,1 kg CO₂ eq. pr kg slagtevægt fra lammene).

Styregruppen for Projektet

Eksempel. Værdisætning af naturpleje betydning for klimaaftrykket pr kg lams slagtevægt, når klimaaftrykket fordeles ud fra produkternes økonomiske værdi. Naturpleje er værdisat til 1000 kr. pr årsfår

Besætning		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Model		Lammekød, kg CO ₂ eq. pr kg slagtevægt								
1	Traditionel uden kulstofbalancer	16,9	19,6	23,6	20,7	21,9	18,6	27,7	19,6	32,5
2	Med naturpleje værdisat	16,8	19,6	23,6	18,1	21,9	13,7	26,7	15,8	25,1

Afgræsningens effekt på kulstofbalancen i jorden

I lammeproduktionen kan det være ret afgørende at få fastlagt dyrenes reelle effekt på jordens kulstofbalance ved afgræsning på vedvarende græsarealer, idet betydningen af den aflejring er relativt større end ved produktion af andre kødprodukter som fx grisekød.

I projektet er der regnet på effekten af kulstofbalancen på klimaaftrykket, selv om det ikke indgår i LCA-metoden. Dels ved den gængse metode, hvor der regnes med en positiv indlejring af C på omdrifts arealer med slæt og afgræsning. På vedvarende græsarealer er det tidligere antaget, at kulstofbalancen er nul ud fra den betragtning, at dyrene ikke ændrer biomasseproduktionen eller frafører store mængder C i form af tilvækst. Nyere undersøgelser antyder imidlertid, at der kan ske en opbygning af kulstof i jorden som effekt af afgræsning på de vedvarende arealer, så beregningen af klimaaftrykket er udvidet, hvor der også indregnes en indlejring på niveau med sædskiftegræsarealer.

Når jordens kulstofbalance regnes med, sænkes klimaaftrykket pr kg lammekød til mellem 13,0 og 23,8 kg CO₂ i de 9 bedrifter under forudsætning af, at der også indlejres kulstof ved afgræsning af vedvarende arealer.

Styregruppen for Projektet

Klimaaftryk pr kg lammekød beregnet ud fra tre forskellige modeller. 1) uden kulstofbalancer i jorden 2) med kulstofbalance i jorden fra gødning og sædskifte (indlejring af C kun på græs fra sædskiftearealer), 3) Med kulstofbalancer som 2 men hvor der også antages at være en kulstofindlejring, når fårene afgræsser vedvarende arealer og frøgræsarealer

Besætning		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Model		Lammekød, kg CO ₂ eq. pr kg slagtevægt								
1	Traditionel uden kulstofbalancer	16,9	19,6	23,6	20,7	21,9	18,6	27,7	19,6	32,5
2	Traditionel med jord C fra gødning og sædskifte	14,0	16,3	18,1	17,6	17,1	15,3	22,5	15,9	27,2
3	Model 2 med jord C fra vedv. arealer & frøgræs	13,0	16,3	18,1	16,9	14,2	11,9	21,9	13,8	23,5

Hvordan bruger vi projektresultatet over for forbrugere

Vi må som fårebranche acceptere, at vores lammekød ligesom oksekød har et noget højere klimaaftryk end f.eks. grise- og fjerkrækød på ca. 3 kg CO₂ eq. pr. kg. kød. Vi kan derfor ikke alene fokusere på klimaaftryk i markedsføringen – ud over vi selvfølgelig kan synliggøre, at vi gør os umage med at holde det aftryk så lavt som muligt.

Fåreavlere fremførte i debatten på de 4 informationsmøder, som blev afholdt i efteråret om projektet, at man bør profilere lammekød på alt andet end lige netop dets klimaaftryk. F.eks. ved at man synliggør, at lammekødet i nogle bedrifter kommer som et produkt i forbindelse med produktionen af hovedproduktet – at afgræsse naturarealer, samt at pleje kulturlandskabet, så det ikke gror i skov, men holdes lysåbent og fremmer biodiversiteten. Den vej anbefaler den svenske fårebranche at gå i profileringen af lammekød.

Styregruppen for Projektet

Kommentar fra styregruppens repræsentanter fra fårebranchen

Projektet er nu afsluttet her pr. 31. december 2021. Os tre, der har siddet i projektets styregruppe fra fårebranchen vil arbejde på her i 2022 at få samlet fåre- og gedeb Branchen i en fælles paraplyorganisation. Vi tror på, at vi med en fælles organisation langt bedre kan arbejde videre med projekter og tiltag der kan sætte fokus på reduktion af klimabelastningen ved de forskellige produktionsformer indenfor dansk fåre- og gedevavl, herunder får og geders nytteværdi ved naturpleje.

Team Fårerådgivnings tilbyder indlæg om klimaprojektet ved foreningsarrangementer

Team Fårerådgivning vil gerne bidrage til en faglig drøftelse blandt fåreavlere om, hvilke virkemidler man har i sin besætning til at fokusere på sin udledning af klimagasser. Vi tilbyder derfor at deltage ved foreningsarrangementer, hvor vi kan fortælle om projektet, samt ikke mindst lægge op til en drøftelse af, hvad man kan gøre for at begrænse sin udledning og prioritere mellem virkemidlerne, så indsatsen også kommer til at gå hånd i hånd med en bedre økonomi i fårebedriften.

Send os en mail på post@teamfaareraadgivning.dk

Yderligere information

Find yderligere oplysninger om projektet, nøgletal fra de 9 bedrifter og den endelige projektrapport på Team Fårerådgivnings hjemmeside [her](#)

Du er velkommen til at kontakte os i styregruppen: Jens R. Nielsen, Sønderjysk Fåreavl, mob: 20415526, Anne Hjelm, Brancheforeningen Får og Geder, mob: 51326016, eller Cato Barslund, Gl. Amstrup mob: 24413705.

For yderligere oplysninger om projektet, kontakt Povl Nørgaard, Team Fårerådgivning, mob. 31720145. Styregruppen og Team Fårerådgivning.

Dette Nyhedsbrev nr. 8 er det sidste, som vi udsender i regi af Projekt Slagtelams Klimaaftryk. Alle nyhedsbreve er tilgængelige på Team Fårerådgivnings hjemmeside på sitet om Klimaprojektet.